Kaarnan
Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

Jokainen lapsi on Kaarnassa yhtä arvokas, ainutkertainen ja jokaisella on lupa olla omanlaisensa. Kaarnassa hyvät asiat huomataan ja sanotaan ääneen. Aikuiset puhuvat aina totta.

Jokaisen lapsen ja nuoren ajatukset, mielipiteet ja kuulumiset ovat kiinnostavia. Jokaisen halutaan osallistuvan niin yhteisten kuin erityisesti omien asioidensa suunnitteluun ja hoitamiseen.

Kaarnassa aikuinen kohtelee jokaista lasta arvostavasti ja hänen omia rajojaan kunnioittaen. Aikuiset vastaavat myös siitä, että lasten tulee kohdella toisia ihmisiä kunnioittavasti. Ketään ei saa Kaarnassa satuttaa tai loukata.

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen, tukeminen ja ylläpito

Jokaisen lapsen toiveet huomioidaan Kaarnassa arjen suunnittelussa ja viihtyisän ympäristön rakentamisessa. Lapsi saa itse kertoa omista toiveistaan ja ohjaajat pyrkivät myös muilla tavoin huomaamaan lapsen kiinnostuksen kohteita ja ääneen sanomattomia toiveita. Aikuinen varmistaa kysymällä lapselta, että onko hän ymmärtänyt lapsen ajatuksen tai toiveen oikein.

Jokainen lapsi ja nuori saa osallistua Kaarnassa yhteiseen arjen toimintaan, kuten esimerkiksi ruuanlaittoon ja tekemisten suunnitteluun. Kaarnassa viikoittain vaihtuvat ruokalistat suunnitellaan lasten toiveiden pohjalta ravintosuositukset huomioiden.

Kaarnassa lapsi saa itse ja yhdessä ohjaajan kanssa sisustaa huonettaan mieleisekseen ja jokainen valitsee itse oman pukeutumistyylinsä ja kiinnostuksen kohteensa. Lasta kannustetaan harrastamaan oman mielenkiintonsa mukaisesti ja jokaiselle pyritään mahdollistamaan oman toiveen mukaista tekemistä.

Lapsi suunnittelee yhdessä omaohjaajiensa kanssa oman viikko- ja päiväohjelmansa. Yksilöllinen päivä- ja viikko-ohjelma noudattaa Kaarnan yhteistä arjen aikataulua ja siinä huomioidaan sekä lapsen ikä että myös sijoituksen tavoitteiden mahdollistuminen. Suunnitelmissa huomioidaan aina lapsen omat tarpeet ja toiveet niin, että päivät sujuisivat mahdollisimman mielekkäästi. Tehtyjä suunnitelmia ja aikatauluja päivitetään aina tarpeen mukaan.

Maanantaisin herkkuvälipalalla käydään läpi alkavan viikon aikatauluja ja tapahtumia sekä suunnitellaan tulevia yhteisiä tekemisiä. Lapset voivat antaa palautetta ja kehitysehdotuksia Kaarnan ohjaajille ja keskustelemme asiakaskokemuskyselyn kautta nousseita toiveita ja palautteita.

Kaarnassa ohjaajat pyrkivät varmistamaan lapsen oikeuksien toteutumisen kaikissa tilanteissa. Lasta koskeviin keskusteluihin pyritään aina ottamaan lapsi mukaan ja lapsen kanssa keskustellaan siitä, minkälaisia päätöksiä ja kirjauksia häntä koskien tehdään. Lasta tuetaan pitämään yhteyttä paitsi omiin perheenjäseniin ja omaan sosiaalityöntekijään, myös kavereihin. Lasta tuetaan ikätasoisiin, hyviin kaverisuhteisiin.

Hyvä hoito ja kasvatus

Kaarnassa jokaista lasta kasvatetaan ja hoidetaan yksilöllisesti hänen kehitys- ja ikätasonsa sekä henkilökohtaiset toiveensa ja kokemuksensa huomioiden. Kaarnassa on kaikille yhteinen viikko- ja päiväohjelman rakenne, jotta arki Kaarnassa olisi ennakoitavaa. Tämän yhteisen toiminnallisen rakenteen mukaisesti jokaiselle lapselle suunnitellaan oma yksilöllinen viikko- ja päiväohjelma.

Kaarnassa on kirjattuna yhteiset säännöt eli yhteiset toimintatavat. Nämä säännöt käydään jokaisen lapsen kanssa läpi hänen muuttaessaan Kaarnaan sekä aina tarvittaessa. Yhteisten sääntöjen tarkoituksena on tasapuolisuus, ennakoitavuus ja turvallisuus. Kaarnan sääntöjä tarkastellaan ja päivitetään jatkuvasti. Lasten kanssa keskustellaan säännöistä yhdessä ja yksilöllisesti.

Jokaisella lapsella on huoneessaan nähtävillä aina kuluvan kuukauden kalenteri, johon merkitään kaikki lapsen menot, kuten sovitut kotiharjoittelut, omaohjaaja-ajat ja mahdolliset tapaamiset esimerkiksi sosiaalityöntekijän kanssa. Näin jokaisen lapsen on mahdollista myös itse ennakoida omaa elämäänsä. Jokaisen omaa kalenteria päivitetään yleensä yhdessä omaohjaajan kanssa.

Jokaiselle lapselle nimetään kaksi omaohjaajaa, joiden kanssa lapsi viettää omaohjaaja-aikoja säännöllisesti ja omaohjaat hoitavat lapsen asioita. Omaohjaajat muun muassa vastaavat lapselle tehtävistä vaate- ja harrastushankinnoista. Kaikki ohjaajat ovat arjessa jokaista lasta varten.

Kaarnassa lasta kannustetaan toimimaan omia tavoitteitaan kohti. Kannustimien avulla lapsi voi hankkia itselleen mieluisia asioita tarvittavien hankintojen lisäksi. Tavoitetaulujen tavoitteet lapsi suunnittelee yhdessä omaohjaajien kanssa. Lisäksi lapsi voi saada hyvän hetken helmiä hyvästä toiminnasta ja aktiivisuudesta arjessa.

Jokainen lapsi saa päättää itse omista käyttövaroistaan. Lapselle maksetaan käyttövaraa sovitusti viikoittain tai kerran kuukaudessa.

Lapsen asioiden hoitamiseen pyydetään aina tarvittaessa apua. Lapselle järjestetään esimerkiksi terveydenhoidon arvio viipymättä mahdollisen tapaturman tai sairastumisen tilanteessa.

Turvallisuus ja rajoitustoimenpiteet

Lapselle asetetaan ikä- ja kehitystason mukaisia rajoja vastaavalla tavalla, kuin vanhemmat voivat asettaa rajoja lapselle rajoja kotona. Rajoista keskustellaan yhdessä lapsen ja läheisten kanssa ja niistä sovitaan yhdessä asiakassuunnitelmassa ja kirjataan kolmen kuukauden välein päivitettävään hoito- ja kasvatussuunnitelmaan.
Kaarnassa on aina aikuinen paikalla, joka vastaa paikallaolijoiden turvallisuudesta. Ohjaajat kouluttautuvat säännöllisesti osatakseen toimia niin, että kaikilla on Kaarnassa turvallista olla. Jokaisen lapsen kanssa tehdään yksilöllinen tuki- ja turvallisuussuunnitelma ja suunnitelmaa päivitetään tilanteen muuttuessa. Tavoitteena on, että ohjaajat osaavat toimia jokaisen lapsen kanssa niin, ettei hankalissakaan tilanteissa tarvitsisi joutua käyttämään rajoitustoimenpiteitä.

Yhteisten sääntöjen ja sovittujen toimintamallien avulla Kaarnassa voidaan ennakoida haastavia tilanteita. Mahdollisesti kärjistyvässä tilanteessa ohjaaja ohjaa muut lapset pois tilasta, jossa yleinen turvallisuus uhkaa vaarantua. Riskitilanteessa on erityisen tärkeää, että lapset noudattavat aikuisen ohjeita.

Seuraavia rajoitustoimenpiteitä käytetään vain, kun se on välttämätöntä lapsen suojelemiseksi:

- **Yhteydenpidon rajoittaminen:** Lapsen yhteydenpitoa voidaan rajoittaa eli estää, mikäli yhteydenpito on vaaraksi lapselle itselleen. (LSL2007/417 62§ ja 63§)
- **Aineiden ja esineiden poisotto:** Vaaralliset esineet ja aineet pitää ottaa lapsen hallusta pois. Esimerkiksi teräaseita tai päihteitä ei voi lapsella olla hallussa. Lapselta voidaan ottaa pois myös muita kasvua ja kehitystä häiritseviä esineitä tai aineita ohjaajien haltuun tarvittaessa. Esimerkiksi lapsen puhelimenkäyttöä voidaan tarvittaessa rajoittaa ottamalla

lapsen puhelin lapselta tilapäisesti pois sen käytön ollessa lapselle haitallista. (LSL2007/417 4b§ 65§ / 4c§)

- **Henkilönkatsastus:** Lapsi tai nuori voidaan esimerkiksi puhalluttaa tai ottaa virtsanäyte, jos ohjaajilla on selvä syy epäillä, että lapsi on käyttänyt alkoholia tai huumaavia aineita. (LSL2007/417 66a§)
- **Henkilöntarkastus:** Jos ohjaajalla on selvä syy epäillä, että lapsella on hallussaan jotain vaarallista, voivat ohjaajat tutkia, mitä lapsella on vaatteissaan tai vaatteiden ja ihon väliin kätkettynä. Tällaisia vaarallisia asioita ovat esimerkiksi teräaseet tai päihteet. (LSL2007/417 66§)
- **Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen ja lähetysten luovuttamatta jättäminen:** Jos ohjaajalla on selvä syy epäillä, että lapsella on hallussaan jotain vaarallista, voidaan myös lapsen huone tai hänen hallussaan olevat tavarat tarkastaa Jos ohjaajalla on selvä syy epäillä, että lapselle tulevassa lähetyksessä on vaarallisia esineitä tai aineita, voidaan tämän lähetyksen sisältö tarkastaa kirjallista luottamuksellista viestiä lukematta.. (LSL2007/417 67§ 1.-3.mom)
- **Kiinnipitäminen:** Ohjaaja voi pitää lapsesta kiinni, jos lapsen toiminta on vaaraksi itselleen tai toiselle. Kiinnipitämisellä on tarkoitus turvata ja rauhoittaa lapsi ja ympäristö. Kiinnipitämisellä voidaan myös estää lasta lähtemästä luvatta Kaarnasta ja palauttaa luvatta Kaarnasta poistunut lapsi takaisin Kaarnaan. (LSL 417/2007 68a§, 69a§, 69b§ ja 69c§)
- **Liikkumisvapauden rajoittaminen:** Lapsen itsenäistä liikkumista Kaarnan ulkopuolella voidaan rajoittaa, jos lapsi joutuu todennäköisesti yksin ulkona ollessaan vaaraan. Jos jollakin Kaarnan lapsella on liikkumisvapauden rajoitus, on Kaarnan ovet silloin lukittuina ja ohjaajat päästävät muut lapset kulkemaan ulos tavalliseen tapaan. (LSL200/417 69§)

Rajoitustoimenpiteiden vaikutusta arvioidaan yhdessä sekä lapsen että lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän ja lapsen läheisten kanssa. Rajoitustoimenpiteen vaikutuksista kirjataan arvio Nappula-asiakastietojärjestelmään.

Esimerkiksi mahdollisen väkivaltatilanteen jälkeen jokainen tilanteessa paikalla ollut lapsi voi kertoa ohjaajalle tilanteen aiheuttamista tunteistaan ja kokemuksistaan. Tätä varten lapsen on aina mahdollista keskustella aikuisen kanssa kahden kesken.

Jokainen rajoituspäätös käydään lapsen kanssa läpi ja lapselle kerrotaan hänen oikeutensa kanteluun tai muutoksenhakuun, mikäli sellainen on rajoitustoimenpiteen osalta mahdollinen. Tarvittaessa lasta autetaan tekemään esimerkiksi valitus häntä koskevassa asiassa tai neuvotaan, mistä lapsi voi saada apua valituksen tekemiseen. Alueiden sosiaaliasiavastaavien yhteystiedot löydät aina Kaarnasta tämän suunnitelman yhteydestä.

Suunnitelman tekeminen ja päivittäminen

Kaarnaan sijoitetut lapset ja Kaarnan ohjaajat ovat olleet mukana tekemässä hyvää kohtelua koskevaa suunnitelmaa. Yksikön johtaja Saara Hintikka on kirjannut suunnitelman yhteisten keskustelujen ja yhdessä luotujen toimintamallien pohjalta. Suunnitelma käydään aina läpi Kaarnaan tulevan uuden lapsen tai nuoren kanssa ja suunnitelmaa päivitetään aina, kun sille koetaan tarvetta. Joka tapauksessa hyvää kohtelua suunnitelma päivitetään vähintään vuosittain, jotta se varmasti vastaa sitä, millä tavalla lasten hyvä kohtelu ja yksilöllinen huomioiminen Kaarnassa toteutuu.

Hyvää kohtelua koskevan suunnitelma on päivitetty viimeksi 3.11.2026.

KAARNA

Kaarnassa on turvallista

Minua rauhoitellaan, jos pelottaa

Auttaminen ja kuunteleminen

Yhteiset ruokahetket

Minua ei jätetä yksin

Uskallan puhua

Minulle kerrotaan tärkeistä asioista

Saan tavata minulle tärkeitä ihmisiä

Minulla on vaatteita

Saan innostua ja nauraa

Saan olla lapsi

Koen, että minua ymmärretään

Minua lohdutetaan

Osaamiseeni uskotaan

Minulle ei huudeta

Saan nukkua rauhassa

Mielipiteeni huomioidaan

Minua ei satuteta

Minulla on kavereita

Huolehditaan, että syön ja juon

Tasapuolisuus

Saan olla rauhassa, kun haluan

Saan kertoa tunteistani

Saan kutsua kavereita kylään tai mennä heidän luokseen

Minua kuunnellaan

Huolehditaan, että peseydyn

Saan apua, jos tarvitsen

Minulla on harrastuksia

Saan pitää yhteyttä minulle tärkeisiin ihmisiin

Minulle puhutaan totta

Minua halataan

Minun kanssani tehdään asioita yhdessä

Huolehditaan, että koen oloni turvalliseksi

Saan käyttää itse saamiani rahoja

Saan tehdä asioita itse

Minua kannustetaan ja kehutaan

Koen, että minua ymmärretään